

§ 12**Verksamhetsberättelse för socialnämnden 2017**

Dnr 1.3.1-585/2016

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner verksamhetsberättelsen för 2017.
2. Socialnämnden överlämnar verksamhetsberättelsen till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnden återredovisar 62,2 mnkr avseende ej utnyttjade medel för mottagande av nyanlända.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Andréa Ström m.fl. (M) lämnar följande särskilda uttalande

I verksamhetsberättelsen för 2017 redovisas flera mål som har infriats under året. Vi ställer oss positiva till flera av de satsningar som har genomförts och vill tacka förvaltningen för en bra redovisning av socialnämndens verksamhetsområde.

Samtidigt ser vi att det återstår flera utmaningar i staden. Stockholm är idag en segregerad stad. Rinkeby – Kista är en av de stadsdelar med högst arbetslöshet och en hög andel som uppstår ekonomiskt bistånd. Jämfört med Östermalm är andelen arbetslösa drygt fyra gånger större i Rinkeby-Kista. Här finns också en stor koncentration av personer med utländsk bakgrund. Utmaningen ligger i att få fler i arbete, en bättre integration och korta vägen från bidrag till jobb. Dessvärre står socialdemokratiska majoriteten handfallna. Istället för att lösa de problem Stockholm står inför med kraftfulla reformer

har majoriteten valt att förlita sig på att den ekonomiska högkonjunkturen, subventionerade anställningar och en utökad bidragslinje. Det håller inte. Nu råder brinnande högkonjunktur, men snart väntar en lågkonjunktur och majoritetens passivitet och oförmåga att ta itu med segregationen såväl som integrationen är mycket oroväckande.

Flyktingkrisen har satt sina spår. Med facit i hand kan vi konstatera att Stockholm brustit i flera avseende gällande mottagandet av nyanlända. Det var givetvis en extraordinär situation, Sveriges kommuner ställdes under hård press och Stockholm var inget undantag. Bristerna har dock varit av så stark karaktär att det inte går att förbise med argumentation som bygger på att situationen var exceptionell. Under 2015 upptäcktes bland annat allvarliga brister i hanteringen av ensamkommande barn. Barn placerades i boende som varken hade utretts eller upphandlats. Stora brister i uppföljning resulterade i att barn for illa i deras familjehem. Trots denna erfarenhet saknas fortfarande tydliga riktlinjer för hur majoriteten ska säkerställa att ett sådant förfarande inte upprepas igen. Den stora arbetsbördan som även tillkommit stadens socialsekreterare i samband med mottagandet har varit ohållbar. En instabil arbetssituation med en omfattande personalomsättning, hög arbetsbelastning samt stora svårigheter att rekrytera erfaren personal vilket också har medfört allvarliga brister i verksamheten.

Socialdemokraterna förmår inte heller att hantera mottagandet på ett bra och värdigt sätt för de nyanlända som har fått uppehållsrätt. Det saknas ett bra mottagande med tydliga insatser som leder till jobb, studier och egen försörjning. Detta till trots har ändå majoriteten beslutat om att ge bistånd till barn till personer som vistas illegalt i Sverige. Det vill säga personer som har sökt asyl men fått avslag men även till dem som inte sökt asyl. Det är en felprioritering. Dels borde resurserna gå till att klara av mottagandet av de personer som fått asyl för att bygga sin framtid i Sverige. Dels är det en omänsklig och ohållbar situation. Barn görs till familjeförsörjare och tvingas leva i utsatthet i ett växande skuggsamhälle. Förutsättningarna för det nya försörjningsstödet är också oklara. Majoriteten kan varken svara på vad bidraget kommer att kosta, hur många personer som omfattas eller hur det i praktiken ska gå till att ge bidrag till personer som samtidigt måste gömma sig för polisen.

Många unga i förorten lever idag med hedersnormer. En enkätundersökning av varken hora eller kuvad visar att andelen tjejer som upplever sig "mycket hårt kontrollerade" är 82 procent i Stockholm. För andelen killar är siffran 63,2 procent. Ser vi till

mörkerantalet är siffrorna troligen ännu högre. I flera fall har unga tjejer kontaktat socialtjänsten vid rädsla att exempelvis bli bortgift, men istället för att vidta ordentliga åtgärder har man kontaktat vårdnadshavare, och det har skyndat på processen att barnen har blivit förda ur landet. Det är oacceptabelt att unga flickor och pojkar tvingas till tvångsäktenskap trots vetskapen hos socialtjänsten. Myndigheter behöver få kunskap i hur man förebygger hedersrelaterat våld men också hur man ska agera i en akut situation. Alla som kommer i kontakt med unga som utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck behöver veta vid första samtalet hur man ska agera. Barnen måste också kunna omhändertas om de befinner sig i riskzon att bli utsatta. Det är positivt att det nu finns ett stadsövergripande program på plats för motverka hedersförtryck. Men det räcker inte, vi måste se till att detta efterlevs och det är tydligt att det behövs mer insatser för att motverka denna typ av brott.

I verksamhetsberättelsen framgår det att unga med psykisk ohälsa ökar framförallt för unga tjejer. Psykisk ohälsa är en allvarlig folkhälsosjukdom där flera insatser behövs. För att stärka arbetet ytterligare bör staden även samverka med andra städer världen över för att använda andras forskning beprövade erfarenheter kring ledning och styrning, stadsövergripande utvecklingsstöd och specifika insatser inom respektive förvaltningsområde.

Förvaltningen har under året utvecklat sitt arbete med att integrera barnperspektivet i alla verksamheter, bland annat genom att inkludera barnperspektivet i samtliga introduktionsutbildningar. Det är positivt, samtidigt ser vi att relationsvårdshandläggningen i hög grad uppmärksammade barnen men att utredning inte alltid inleddes.

Under 2017 gjordes även en granskning avseende barn med osäkra boendeförhållanden inom ekonomiskt bistånd vid några stadsdelsförvaltningar. Granskningen visade att barnen överlag var osynliga i dokumentationen och att barnkonsekvensanalyser gjordes i alldeles för låg utsträckning. Detta är givetvis under all kritik. Barn är mycket utsatta och vi vill understryka vikten av att barns bästa alltid ska vara i främsta rummet.

När det gäller målet om att stockholmare är trygga och säkra i staden uppfylls detta helt i verksamhetsberättelsen. Vi delar inte den uppfattningen. stadens trygghetsmätning att andelen stockholmare som upplever otrygghet i bostadsområdet har ökat de senaste åren. Även rädsla för att utsättas för brott har ökat, likväl som oro för att

utsättas för våld och överfall i den offentliga miljön. Vidare visar undersökningen att andelen som varit utsatta för hot ökat i staden de senaste åren.

Vi har områden i Stockholm där människor löper risk att hamna i skottlinjen på allmänna platser i tätbebyggda områden. Hittills i år har femton personer dödats till följd av skjutningar i Stockholms län och bara de senaste månaden har ett stort antal skjutningar ägt rum i regionen. Det är uppenbart att situationen är ytterst allvarlig. Det krävs ett samlat grepp kring trygghetsfrågorna och säkerställa att det arbete som pågår också ger avsedda effekter.

Från oktober 2016 till oktober 2017 har antalet biståndshushåll ökat med 160 hushåll. Antalet barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har under denna samma period ökat med 300 barn. Det långvariga biståndet har visserligen sjunkit, men siffran är fortfarande hög. I oktober 2017 var hela 64 procent av biståndstagarna långvariga. Arbetslöshet är fortfarande den största anledningen till att personer söker ekonomiskt bistånd och arbetslösa omfattade 43 procent av de som sökte ekonomiskt bistånd i oktober 2017.

Det är tydligt att majoriteten saknar en tydlig linje hur denna trend ska brytas. Människor måste få förutsättningar att gå från bidrag till jobb. Det är inte bara en vinst för samhället, utan med ett jobb kommer en inkomst för den enskilde, en inkomst som skapar självständighet, frihet och trygghet. Stockholm ska vara en stad där alla får chansen att utbilda sig, blir självförsörjande och göra en klassresa. Därför måste politiken uppmuntra och stärka människors egen förmåga istället för att erbjuda fler bidrag och kortsiktiga lösningar.

I verksamhetsberättelsen framkommer det att ärenden som aktualiserats och handlagts av regionkoordinatör för människohandel har företrädesvis gällt tiggeri och sexuell exploatering. Andelen tiggeriärenden i förhållande till sexuell exploatering har ökat. Regionkoordinatör har under året handlagt fler tiggeriärenden som handlar om människohandel, 14 ärenden jämfört med hälften året innan. Tiggeriet berör nästan uteslutande personer av romskt ursprung och det förekommer att personer med psykisk funktionsvariation utnyttjas för tiggeri. Här krävs stärkta insatser. Moderaterna har länge förespråkat ett tiggeriförbud. Ett tiggeriförbud handlar inte om att blunda för människors utsatthet eller förbjuda fattigdom. Snarare tvärtom. Att försörja sig genom att tigga, etablera boplatser i offentliga miljöer eller uträtta sina behov

på lekplatser är en sanitär och omänsklig angelägenhet och inte en lösning för att bryta utanförskap. Moderaterna har också sedan tidigare påpekat att det förekommer organiserad brottlighet, människohandel och sexuell exploatering inom denna grupp. Dessvärre har vi inte fått gehör från majoriteten.

Stockholm är en fantastisk stad att leva och bo i. Men inte för alla. Majoritetens politik som drabbar de mest utsatta och omintetgör för individ att kunna göra en klassresa. Moderaterna vill istället se ett Stockholm med en välfungerande välfärd, ett minskat utanförskap och ökad social trygghet för varje individ. Moderaterna vill se en modern och effektiv socialtjänst som kan möta det växande behovet och säkerställa att människor får den hjälp som de behöver. Vi vill se ett Stockholm som växer ihop, inte isär.

Särskilt uttalande

Ledamöterna Isabel Smedberg Palmqvist och Frida Johansson Metso (båda L) lämna följande särskilda uttalande

Ett Stockholm där alla har möjlighet att förverkliga sin potential och där framtida generationer växer upp med jämlika livschanser kräver välfärd i världsklass. Föreliggande verksamhetsberättelse är den sista som presenteras före valet. Det finns ett antal områden där ett tydligt ledarskap och en mer offensiv politik hade krävts för att förbättra stockholmarnas levnadsvillkor.

I grunden måste situationen i socialtjänsten förbättras genom en minskad personalomsättning och bättre villkor för socialsekreterare. Majoriteten påbörjar först nu en lönesatsning, vilket Liberalerna har krävt i ett par års tid.

Mottagandet av nyanlända fortsätter givetvis att vara en prioriterad uppgift för nämnden. Ensamkommande flyktingbarn måste få bra hem med goda uppväxtvillkor. Samarbete och kontakt med gode män till ensamkommande barn måste förbättras.

Otryggheten och den grova brottsligheten ökar i Stockholm. Klyftorna i trygghet mellan inner- och ytterstaden är stora. Majoriteten i stadshuset har varit passiv och inte agerat för att vända utvecklingen i utsatta områden.

Tidiga sociala insatser krävs för att ge varje barn en bra start i livet. Tyvärr visar ett antal granskningar att barnperspektivet fortfarande brister i socialtjänsten. Det är allvarligt att barn inte blir sedda eller

får komma till tals på det sätt som de har rätt till, och att utredningstider inte hålls.

Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck måste vara prioriterat. Antalet personer som vänder sig till Origo ökar. Hedersförtrycket är den största kränkningen av mänskliga rättigheter i Stockholm idag men ges fortfarande inte den politiska prioritering som behövs.

Många stockholmare med funktionsnedsättning har upplevt strängare praxis och bedömningar såväl från stadens sida som från statliga myndigheters. Staden har höga ambitioner vad gäller tillgänglighet och delaktighet, men verkligheten för många stockholmare är att det har blivit svårare att få ledsagning, kontaktperson eller personlig assistans. Det kan endast ändras genom tillräckliga ekonomiska resurser och genom ett tydligt politiskt ledarskap.

Alldeles för många unga i Stockholm mår psykiskt dåligt. Inte minst många nyanlända barn har varit med om traumatiska händelser och är i behov av psykiatrisk hjälp. Samarbetet mellan skolan, socialtjänsten och landstinget måste fungera bättre.

I Liberalernas Stockholm ska alla ha tryggheten och friheten att forma sitt eget liv. Oavsett vilka vi är, var vi kommer ifrån, eller vad som har hänt på resan hit, ska vi själva kunna välja vår framtid.

Ärendet

Förvaltningen har sammanställt verksamhetsberättelse för socialnämnden 2017. Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 22 januari 2018.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens. Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.